

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий**

Кафедра **філології**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова за професійним спрямуванням

Освітня програма «Психологія»
Перший (бакалаврський) освітній рівень /

Спеціальність 053 «Психологія»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “30” вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямування
Викладач (-і)	Ковальчук Михайло Петрович, Лепьохін Євгеній Олександрович
Контактний телефон викладача	(03433) 2-46-60
E-mail викладача	trynikova@ukr.net; eugene.lepyokhin@gmail.com
Формат дисципліни	нормативна
Форма навчання	заочна
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=94&id_cou=6560
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача
2. Анотація до курсу	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є система стилів української мови, їх основні ознаки, особливості застосування офіційно-ділового, наукового стилів у професійній діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; – забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; – виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; – розвивати творче мислення студентів; – виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; – сформувати навички оперування фаховою термінологією редагування, коригування та перекладу наукових текстів. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту</p>	

населення.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

Програмні результати навчання:

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	2
практичні заняття	8
самостійна робота	80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	013 Початкова освіта 053 Психологія	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Мовні норми Мета, предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття державної, національної та літературної мови (найістотніші ознаки літературної мови). Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Типи мовних норм.	Лекція, самостійна робота	№ 1, 8, 12, 13, 17 із списку рекомендован ої літератури	Лекція: законспектувати лекційний матеріал – 2 год. Самостійна робота: підготувати виступ на тему "Мовне законодавство та мовна політика в Україні" – 5 год.	самостійна робота – 5 балів	Тиждень
Тема 2. Мовна і мовленнєва компетентність у професійній діяльності Комунікативні ознаки культури мовлення. Комунікативна професіограма фахівця. Словники у професійному мовленні. Типи словників. Мовний етикет у професійному спілкуванні.	самостійна робота	№ 5, 8, 12, 13, 17 із списку рекомендован ої літератури	Самостійна робота: виписати з фахових текстів 20 прикладів порушення мовних норм. Виправити помилки та визначити типи порушень мовних норм – 10 год.	самостійна робота – 5 балів	Два тижні

<p>Тема 3. Ділові папери. Документація з кадрово-контрактних питань Класифікація документів. Національний стандарт України. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Заява. Види заяв. Автобіографія. Особовий листок з обліку кадрів. Наказ щодо особового складу. Трудова книжка. Трудовий договір, трудова угода і контракт.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>№ 1, 3, 4, 8, 12, 13, 14, 17 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Висвітлити питання практичного заняття – 2 год. Самостійна робота: підготувати по одному зразку документів з кадрово-контрактних питань (на професійну тематику) – 5 год.</p>	<p>аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 4. Довідково-інформаційні документи Прес-реліз. Повідомлення про захід. Звіт. Службова записка. Довідка. Протокол, витяг з протоколу. Реквізити листа та їх оформлення. Класифікація листів. Лист-претензія. Лист-вітання. Лист-запрошення.</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>№ 1, 3, 4, 8, 12, 13, 14, 17 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Самостійна робота: підготувати по одному зразку документів довідково-інформаційного характеру (на професійну тематику) – 5 год.</p>	<p>самостійна робота – 10 балів</p>	<p>Два тижні</p>
<p>Тема 5. Український мовленнєвий етикет Поняття про мовленнєвий етикет. Особливості українського мовленнєвого етикету (ідіоетнічні, регіональні, особистісні чинники) Комунікативні особливості вітання. Фатичні фрази. Етикетні формули прощання. Звертання та мовленнєвий етикет. Етикетні правила знайомства. Комунікативні особливості прохання та наказу. Етикетні формули побажання.</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>№ 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Самостійна робота: підготувати реферат на одну із запропонованих тем про український мовленнєвий етикет – 10 год.</p>	<p>самостійна робота – 10 балів</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 6. Використання етикетних формул у стандартних етикетних ситуаціях Комунікативні особливості запрошення. Етикетні формули привітання. Подяка та мовленнєвий етикет. Етикетні правила компліментів.</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>№ 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Самостійна робота: навести приклади використання типових формул мовленнєвого етикету у вашому професійному спілкуванні – 10 год.</p>	<p>самостійна робота – 10 балів</p>	<p>Тиждень</p>

<p>Комунікативні особливості вибачення. Правила телефонного етикету. Етикетні особливості листування.</p>					
<p>Тема 7. Риторика і мистецтво презентації Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Прилюдний виступ як важливий засіб комунікації. Мистецтво аргументації. Техніка і тактика аргументування. Мовні засоби переконування. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час прилюдного виступу. Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.</p>	самостійна робота	№ 6, 7, 9, 10, 12, 13, 17 із списку рекомендованої літератури	Самостійна робота: підготувати ораторський виступ профорієнтаційного характеру за тематикою Вашої професії – 10 год.	самостійна робота – 10 балів	Тиждень
<p>Тема 8. Культура усного фахового спілкування Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Стратегії поведінки під час ділової бесіди. Співбесіда з роботодавцем. Мистецтво перемовин. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада. Дискусія. «Мозковий шторм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми. Технології проведення «мозкового шторму».</p>	практичне заняття, самостійна робота	№ 2, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 17 із списку рекомендованої літератури	Висвітлити питання практичного заняття – 2 год. Самостійна робота: змоделювати по одному прикладу порушення кожної з комунікативних ознак культури мовлення (на основі професійного спілкування за обраним фахом) – 5 год.	самостійна робота – 10 балів	Тиждень

<p>Тема 9. Українська термінологія в професійному спілкуванні Історія і сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>№ 14, 15, 16,17 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Висвітлити питання практичного заняття – 2 год. Самостійна робота: укласти словничок іншомовних запозичень (не менше 50 слів), без яких не обійтися у Вашому фаховому спілкуванні – 5 год.</p>	<p>аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів</p>	<p>Два тижні</p>
<p>Тема 10. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування і реферування наукових текстів. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату . Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, дипломної, магістерської робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>№ 3, 6, 8, 13, 14, 15, 16,17 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Самостійна робота: підготувати наукову статтю або доповідь на тему, пов'язану з обраним фахом (відповідно до вимог оформлення статей та бібліографії). Написати анотацію до статті – 10 год.</p>	<p>самостійна робота – 10 балів</p>	<p>Тиждень</p>

<p>Тема 11. Проблеми перекладу та редагування наукових текстів Форми і види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклади. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською. Вибір синонімів під час перекладу. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту. Мовні норми і редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>№ 3, 6, 8, 13, 14, 15, 16, 17 із списку рекомендованої літератури</p>	<p>Висвітлити питання практичного заняття – 2 год. Самостійна робота: перекласти текст на професійну тему (20-25 речень) з польської або російської мови – 5 год.</p>	<p>аудиторна робота – 5 балів; самостійна робота – 5 балів</p>	<p>Тиждень</p>
--	---	--	--	---	----------------

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету, національною шкалою та шкалою ECTS.</p>																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th>Оцінка ECTS</th> <th>Оцінка за національною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	90 – 100	A	зараховано	80 – 89	B	70 – 79	C	60 – 69	D	50 – 59	E	26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																				
90 – 100	A	зараховано																				
80 – 89	B																					
70 – 79	C																					
60 – 69	D																					
50 – 59	E																					
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання																				
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																				
<p>90 балів та вище виставляються за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, здатність пропонувати оригінальні рішення, критично оцінювати об'єктивну та суб'єктивну інформацію, здійснювати самооцінку, логічно і послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нестандартних практичних задач. 100 балів можуть бути виставлені за виконання обов'язкових завдань.</p>																						
<p>80-89 балів виставляються за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних нестандартних задач, вміння аналізувати явища та пропонувати оригінальні рішення; мають місце окремі помилки.</p>																						
<p>70-79 балів виставляються за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак містять неточності; за вміння аналізувати отриману інформацію та пропонувати нестандартні рішення, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нових типів практичних задач.</p>																						
<p>60-69 балів виставляються за посередні знання навчального матеріалу, його</p>																						

	<p>розуміння, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання стандартних практичних задач, не завжди аргументовані відповіді; має місце значна кількість недоліків.</p> <p>50-59 балів виставляються за слабкі знання навчального матеріалу, його розуміння, неточні, або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, за невпевненість під час пояснень теоретичних положень; відповідь задовольняє мінімальному позитивному рівню.</p> <p>25-49 балів виставляються за відтворення обмеженої частини навчального матеріалу; при цьому – невміння його пояснити та вирішувати стандартні практичні задачі навіть за допомогою викладача.</p> <p>Оцінки проміжку 00-24 бали виставляють за безсистемні фрагментарні знання навчального матеріалу, або їх відсутність; потребує повторного вивчення матеріалу.</p>
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує контрольну роботу, яка містить питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямована на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.
Семінарські заняття	Семінарські заняття навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% практичних робіт, участь в усіх дискусіях під час практичних занять.

7. Політика курсу

Відвідування занять – обов'язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може проходити в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Якщо студент пропустив аудиторне заняття, практичне завдання виконує самостійно, опрацювавши рекомендовану літературу. Оцінка за семестр, у зв'язку з практичним направленням курсу, виставляється за практичні завдання та виконання самостійної роботи.

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень:

1. [Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
2. [Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
3. [Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
4. Положення про дистанційне навчання.

8. Рекомендована література

1. Ачилова В. П., Прадід Ю. Ф. Українське ділове мовлення: Навч. посіб. В 2-х частинах // За ред. Ю. Ф. Прадіда. – Сімферополь: Доля, 2001. – 144 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К. : Рідна мова, 1998. – 476 с.
3. Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: навч. посібник. – К.: АртЕк, 1998. – 192 с.
4. Глушик С. В. Сучасні ділові папери: навч. посібник / С. В. Глушик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – К. : ТОВ «Літера ЛТД», 2013. – 416 с.
5. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 256 с.
6. Культура фахового мовлення : навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабиц. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 496 с.
7. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : Вид. центр «Академія», 2007. – 360 с.
8. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування: навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К. : Каравела, 2008. – 296 с.
9. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика / М. І. Пентилюк. – К. : Вежа, 1994. – 240 с.

10. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради : [навч. посібник] / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999. – 240 с.
11. Стахів М. Український комунікативний етикет : навчально-методичний посібник / Марія Стахів. – К. : Знання, 2008. – 248 с.
12. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. О.В. Бабакова, З.О. Митяй, О.Г. Хомчак. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. – 151 с.
13. Черемська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / О. С. Черемська, В. Г. Сухенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 436 с.
14. Шевчук С. В. Ділове мовлення: Модульний курс: підручник / С. В. Шевчук. – К. :Арій, 2009. – 396 с.
15. Шевчук С. В. Практикум з українського ділового мовлення: навч. посіб. / С. В. Шевчук, О. О. Кабиш. – К. : Арій, 2009. – 276 с.
16. Шевчук С. В. Практикум з української мови: Модульний курс: навч. посіб. / С. В. Шевчук, Т. М. Лобода. – К. : Алерта, 2009. – 438 с.
17. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 3-тє вид., виправ. і доповнен. – К. : Алерта, 2012. – 696 с.

**Викладачі: М. П. Ковальчук
Є. О. Лепьохін**